Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
valiokuntaneuvos Mika Boedeker
LiV@eduskunta.fi

U 90/2023 vp, Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnan lausuntopyyntö 7.2.2024

TRE:795/03.06.00/2024

Tampereen kaupungin asiantuntijalausunto

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Tampereen kaupungilta kirjallista asiantuntijalausuntoa liittyen valtioneuvoston kirjelmään eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi matkustajan oikeuksista multimodaalisten matkojen yhteydessä.

Tampereen kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon asiassa ja toteaa, että asetusehdotus koskee Tampereen kaupunkia kahdessa roolissa: 1) Joukkoliikennepalveluita järjestävän seudullisen viranomaisen roolissa sekä 2) Joukkoliikenteen solmupisteisiin liittyvien kiinteistöomistusten ja -hankkeiden kautta.

1) Tampereen kaupungin organisaatiossa toimiva Tampereen seudun joukkoliikenne, Nysse järjestää (tilaa) paikallisliikennettä linja-autoilla ja raitiovaunuilla Tampereen kaupunkiseudulla kahdeksan kunnan alueella.

   Nysse myy matkalippuja vain omalle toimialueelleen paikallisliikenteeseen. Nyssen kaikki matkalipputuotteet perustuvat lipun voimassaoloaikaan ja voimassaoloalueeseen, eikä niiden käyttöä ole rajattu tiettyyn tai tiettyihin vuoroihin, kuten useissa kaukoliikenteen lipputuotteissa.

   Nyssen myymät matkaliput kelpaavat Tampereen kaupunkiseudulla Nyssen omaan liikenteeseen sekä lippuyhteistyösopimusten kautta kauko- ja lähiliikenteen junissa sekä joissakin linja-autovuoroissa. Nyssen omien myyntikanavien lisäksi Nysse-lippuja on myynnissä kaukoliikenneoperaattoreiden myyntikanavissa. Nyssen intresseissä on jatkaa lippuyhteistyötä eri toimijoiden kanssa jatkossakin, pyrkimyksenä tarjota asiakkaille kattavat joukkoliikennepalvelut sekä seudun sisällä, että yhteytenä valtakunnalliseen ja kansainväliseen kaukoliikenteeseen.

   Matkustajan oikeuksien asetuksen sisällössä ja soveltamisalassa on hyvä tunnistaa paikallisliikenteen rooli osana multimodaalisia matkaketjuja. Asetuksen kautta paikallisliikenteelle

Tampereen kaupunki
PL 487, 33101 TAMPERE
Puh. 03 565 611
kirjaamo@tampere.fi
www.tampere.fi
Y-tunnus 0211675-2

mahdollisesti tulevat velvoitteet tulisi olla sovitettu toimintaympäristöön ja olla sellaisia että paikallisliikenteen toimijoiden ja kaukoliikenteen toimijoiden vapaaehtoinen lippuyhteistyö ei vaarannu asetuksen kautta syntyvien uusien tai kauko- ja paikallisliikenteessä toisistaan eriävien velvoitteiden vuoksi.

Nykyisessä lainsäädännössä paikallisliikenne on vapautettu osasta matkustajan oikeuksia koskevia säännöksiä. Tampereen kaupunki pitää tärkeänä matkustajien oikeuksien kehittämistä tunnistaen kaukoliikenteen ja paikallisliikenteen erityispiirteet sekä alueelliset olosuhteet. Tämän vuoksi Tampereen kaupunki puoltaa ajatusta, että ehdotetun asetuksen soveltamisalaan voisi tehdä kansallisia poikkeuksia.

2) Ehdotetussa asetuksessa Tampere on esitetty multimodaalisen matkustajaliikenteen solmukohdaksi, jossa tulisi olla ”multimodaalinen matkustajaliikennekeskus” siltä edellytettävine palveluineen.

Tampereella merkittäviä kaukoliikenteen yhteyksiä on tarjolla kolmessa eri pisteessä: junaliikenteessä rautatieasemalta, linja-autojen kaukoliikenteessä linja-autoasemalta sekä lentoliikenteessä Tampere-Pirkkalan lentoasemalta. Nämä kolme kaukoliikenneterminaalia sijaitsevat fyysisesti toisistaan erillään, mutta kytkeytyvät kukin Nyssen paikallisliikenteen palveluihin.

Tampereen kaupunki on mukana laajassa Asemakeskus -hankkeessa, jossa päärautatieaseman yhteyteen rakennetaan uusia rakennuksia ja nykyisiä matkustajaliikenteeseen liittyviä tiloja uudistetaan huomattavasti. Asemakeskusta kehitetään erityisesti junaliikenteen ja paikallisliikenteen (raitiotie ja bussit) solmukohtana, mahdollisesti myös kaukojunaliikenteen ja lentoliikenteen yhdistävänä solmukohtana. Linja-autojen kaukoliikenteen terminaali on säilymässä vanhalla linja-autoasemalla. Linja-autoaseman kiinteistön omistaa Tampereen kaupunki.

Ehdotettu asetus ei ota kantaa matkustajaliikennekeskuksiin perustettavien asiointikeskusten organisointiin. Lainsäädännössä ei välttämättä ole mielekästä kovin yksityiskohtaisesti määritellä asiointikeskusten organisointitapaa, ellei toimintaa nimenomaan haluta järjestää viranomaistoimintana. Asiakasnäkökulmasta ja taloudelliseen tehokkuuteen pyrkien olisi mielekästä, että määritellyissä multimodaalisissa solmukohdissa toimivat asiointikeskukset voisivat palvella joukkoliikenteen asiakkaita muissakin asioissa kuin liikunta- ja aistirajoitteisten matkustajien avustamisessa.

Tampereen kaupunki ei näe asiointikeskuksen ylläpitämisen kuuluvan kaupungin, eikä seudullisen joukkoliikenneviranomaisen tehtäviin.

Ehdotetun asetuksen on todettu olevan osa laajempaa matkustajien oikeuksia koskevaa säädöspakettia (useita toisiinsa liittyviä asetuksia) sekä mahdollisesti edellyttävän muutoksia myös liikenteen palveluista annettuun lakiin (320/2017). Edellä mainitusta syystä on toivottavaa, että asetuksen kansallista lainsäädäntöä vaikutusten täsmennyttyä alan toimijoille, Tampereen kaupunki mukaan lukien, annetaan mahdollisuus lausua asiasta vielä uudelleen.

Pekka Salmi
apulaispormestari

Tiedoksi Virpi Ekholm, Mikko Siitonen, Juha-Pekka Häyrynen

Tampereen kaupunki
PL 487, 33101 TAMPERE
Puh. 03 565 611

kirjaamo@tampere.fi
www.tampere.fi
Y-tunnus 0211675-2